

De discipel die Jezus liefhad

Johannes 13:23 (...) 21:20

Liefde die de kennis te boven gaat

Er is geen mooier onderwerp om te overdenken, dan dat van de liefde van de Heer voor de Zijnen. De Heer heeft ons allemaal lief. Iedere verlostte kan instemmen met de woorden van de apostel Paulus: *'de Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven'* (Gal. 2:20). Maar Gods bedoeling is ons te brengen tot werkelijke kennis van de liefde van Christus. Die liefde is onvermoeibaar en constant. Ondanks onze ontrouw en ons falen, heeft de Heer ons altijd lief. Wat een troost is dat. Laten wij meer genieten van Zijn liefde; dat geeft ons kracht, vreugde en moed op de levensweg.

In Efeziërs 3 lezen we een gebed van de apostel Paulus in verband met het kennen van de liefde van Christus. In hoofdstuk 1 bidt hij voor de gelovigen in Efeze dat zij inzicht zullen gaan krijgen in Gods gedachten. De apostel vraagt hier aan God dat zij door het geloof vertrouwd zullen raken met Zijn rijke en heerlijke raadsbesluiten. In het derde hoofdstuk richt Paulus zich speciaal tot de *Vader* van onze Heer Jezus Christus. Dit gebed heeft betrekking op het genieten van de liefde van Christus. Om die liefde te kennen, is het nodig dat wij eerst *'door Zijn Geest met kracht gesterkt worden naar de innerlijke mens'* (Ef. 3:16).

God werkt door Zijn Geest in de innerlijke mens, dat wil zeggen de *nieuwe* mens. Als wij opnieuw geboren zijn, hebben wij de goddelijke natuur ontvangen, nieuw leven in Christus dat zich ontplooit en gaat groeien. Het doel van het werk van de

Heilige Geest in ons is de nieuwe mens te versterken. Daartoe richt Hij onze gedachten op Christus, het ware brood van het leven, het voedsel voor het nieuwe leven. Als wij ons daarop richten, merken wij dat er maar één Persoon is Die ons hart kan vervullen: Christus Zelf. Het gevolg is dat wij *'door Zijn Geest met kracht gesterkt worden naar de innerlijke mens, zodat Christus door het geloof in uw harten woont, terwijl u in de liefde geworteld en gegrond bent'* (Ef. 3:16-17).

Christus is het centrum en het kanaal van de liefde van God. Daardoor zal heel ons leven praktisch worden gevormd, als wij in de juiste toestand zijn om de liefde van Christus te genieten. Wij zijn dan geworteld en gegrond in deze liefde en kunnen hierdoor opgroeien. Het is zoals met een boom. Hoe dieper de boom zijn wortels in de grond (de liefde) heeft, hoe vaster deze staat. Een gelovige kan alleen geestelijk groeien, als hij zich voedt met de liefde van Christus en hierin geworteld is.

Een kind van God lijkt op een gebouw met een vast fundament. Een boom zonder wortels zal snel door de storm worden omvergeworpen. Een huis zonder fundament zal spoedig verzakken. Levensstormen, moeilijkheden en beproevingen kunnen komen, maar wie geworteld en gegrond is in de liefde, kan niet aan het wankelen worden gebracht. Wij weten dat de liefde van de Heer *blijft*, ondanks al het andere; en wij genieten van die liefde. Niets kan ons vertrouwen verzwakken in de Heiland, Die een onveranderlijke liefde jegens ons heeft. Het is genoeg te weten dat Hij ons liefheeft. Dat is ook de hoogste graad van geestelijke groei. De jonge kinderen in het geloof kennen de Vader, zij hebben de zalving van de Heilige en weten alles. De jongelingen zijn sterk, doordat het woord van God in hen blijft; zij hebben de boze overwonnen. Maar de vaders kennen Hem Die van het begin af is. Zij kennen Hem Die de liefde is, zij zijn geworteld en gegrond in de liefde van Christus (vgl. 1 Joh. 2:12-15).

Als dit *persoonlijk* ons deel is, zullen wij die liefde ook *'met alle heiligen'* ten volle gaan begrijpen (Ef. 3:18). Wat is het heerlijk als alle gelovigen echt vervuld zijn met de liefde van Christus! Is dat niet het juiste geneesmiddel tegen zoveel kwalen, wanneer wij *met alle heiligen* gaan genieten van deze oneindige liefdebron? Opat wij begrijpen *'wat de breedte, lengte, hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus'* (Ef. 3:18-19). Het is een onpeilbaar geheim, want Zijn liefde gaat de kennis te boven!

De geliefde discipel

Enkele plaatsen in het Johannes-evangelie stellen ons de discipel voor, die echt genoot van de liefde van Christus en die geworteld en gegrond was in de liefde. Petrus had de Heer ook lief, maar wij kennen zijn val en wat de oorzaak ervan was: het vertrouwen op zijn *eigen* kracht en zijn *eigen* liefde. Het is nodig dat onze harten meer vervuld zijn met de liefde van *Christus*. Hij heeft ons liefgehad met een eeuwige liefde, maar onze liefde is te zwak en te veranderlijk om erop te bouwen. Wij hebben een betere basis nodig.

Johannes, die vaak in één adem genoemd wordt met Petrus, spreekt niet over zijn *eigen* liefde tot de Heer. Hij zegt niet: *'Al zullen allen over U ten val komen, ik zal nooit ten val komen.'* *'Heer, ik ben bereid met U zelfs in de gevangenis en in de dood te gaan.'* *'Heer, waarom kan ik U nu niet volgen? Mijn leven zal ik voor U afleggen'* (Matt. 26:33; Luk. 22:33; Joh. 13:37-38). Johannes noemt zichzelf de discipel, die het voorwerp was van Jezus' liefde (Joh. 13:23; 19:26; 20:2; 21:7, 20).¹ Wat hem bezighield, was niet *zijn* liefde voor de Meester, maar de liefde *van de Meester* voor hem. Het was voor Johannes voldoende te weten dat *Jezus* hem liefhad.

Als wij genieten van de liefde van de Heer voor ons, dan leidt dat tot de volgende praktische resultaten:

1.

Het eigen ik wordt opzijgezet. Johannes was niet met zichzelf bezig. Hij dacht alleen aan Jezus, Die hem liefhad. Als hij – door de Geest geleid – over zichzelf spreekt, dan gaat het besef van zijn geringheid zover dat hij zijn eigen naam niet eens noemt. Hij voert alles terug op Jezus, en Hij alleen is het voorwerp van zijn liefde. In het Johannes-evangelie noemt hij niet één keer zijn eigen naam. Sommigen betwijfelen om die reden zelfs dat hij de auteur is. Dat is onjuist, maar het laat wel zien hoe Johannes zichzelf wegcijferde. Hij was vol *van de Heer*. Wij weten allemaal hoe moeilijk het is verlost te worden van het egocentrische 'ik'. Heel ons bestaan draait daarom. De discipel, die Jezus liefhad, laat ons een ander geheim zien.

¹ Het is goed om aan te geven dat in Johannes 20:2 'de andere discipel' (vijfmaal in Johannes) ook aangeduid wordt als 'de discipel die Jezus liefhad'. Jezus is in deze uitdrukking steeds het onderwerp; de liefde ging van *Hem* uit. In Johannes 20:2 hebben we de twee kenmerkende aanduidingen voor Johannes dus samen in hetzelfde vers. Bovendien is dit de enige keer van de vijf, dat het werkwoord 'fileo' wordt gebruikt (zoals van de zeven keer dat 'de Vader de Zoon liefheeft' er ook één keer met 'fileo' is, en wel in Joh. 5).

In Johannes 13:1-20 zien wij de Heer de dienst van de voetwassing verrichten, die Hij geestelijk gesproken nog steeds uitoefent. Hij wil ons deel met Hemzelf laten hebben in de hemel, en daartoe reinigt Hij ons van elke verontreiniging. *'Jezus, Die de Zijnen die in de wereld waren, had liefgehad, heeft hen liefgehad tot het einde'* (vs. 1). De kennis van Zijn liefde brengt ons tot blijde gemeenschap met Hem. Maar laten wij toe dat de Heer onze voeten wast? Helaas, het Woord heeft doorgaans weinig uitwerking op ons geweten.

Het tweede deel van Johannes 13 gaat over de *rust* die het gevolg is van de reiniging door het Woord. Waarom genieten wij niet altijd die rust? Juist doordat onze voeten niet altijd gewassen zijn! Als de reinigende werking van het water van het Woord er niet is, kennen wij die rust niet. Johannes bood echter geen weerstand om zich de voeten te laten wassen. Hij lag dan ook aan in de schoot van de Heer, en genoot van Zijn liefde. Daar is plaats voor elke verlorene, zoals we soms zingen: *'Aan Uw hart hebben wij allen plaats'*. Als wij zoals Johannes aanliggen in de schoot van Jezus, dan zijn wij zo dicht bij Hem dat onze harten overstromen van Zijn liefde. Maar eerst moet alles tussen Hem en ons in orde zijn. De Heer zei: *'Ik zeg u dat één van u Mij zal overleveren'* (vs. 21). Een ernstig woord, dat hen allemaal bezighield en hen bezwaarde. Was het mogelijk dat één van de discipelen de Meester zou overleveren? Ze onderzochten hun hart en geweten en wilden snel antwoord hebben op de vraag. Maar wie zou die vraag kunnen stellen? Petrus? Nee, maar Petrus begreep dat er één in staat was dit te doen, de discipel die door de Heer geliefd werd: *'Simon Petrus dan gaf deze een wenk, dat hij moest vragen wie het toch was over wie Hij sprak. Deze nu leunde over naar de borst van Jezus en zei tot Hem: Heer, wie is het?'* (vs. 24-25). Johannes bevond zich op de plaats waar men Zijn gedachten kent: *'De vertrouwelijke omgang van de HEERE is met wie Hem vrezen, en Zijn verbond maakt Hij hun bekend'* (Ps. 25:14).

Johannes heeft later de visioenen in het boek Openbaring ontvangen (Openb. 1:1). Hij bleef figuurlijk gesproken tot de komst van de Heer (Joh. 21:22). Johannes stelt ons Zijn komst in genade én Zijn komst ten oordeel voor. Het was een wonderlijke openbaring voor de discipel die Jezus liefhad. Wat zijn er veel omstandigheden in ons persoonlijk leven, ons gezins- en gemeenteleven, waarin wij graag de gedachten van de Heer zouden willen kennen. Maar wij blijven bezorgd en weten niet wat te doen; het ontbreekt ons aan onderscheidingsvermogen. Waarom? Omdat wij ons niet bevinden op de plaats waar Johannes was. Alleen het genot van Jezus' liefde brengt ons tot de kennis van Zijn gedachten.

2.

In Johannes 19:26 zien wij onze geliefde Heiland aan het kruis. Iedereen was tegen Hem: de oudsten, de overpriesters, de leiders van het volk, de voorbijgangers. Enkele getrouwen stonden 'bij het kruis van Jezus'. Hoe heeft de Heer dit gewaardeerd! Hun namen staan in de Bijbel. Tegenwoordig is nóg iedereen tegen Hem. Hij blijft veracht en verworpen door de mensen. Wat een vreugde voor Zijn hart als er enkelen zijn die bij Hem blijven in Zijn verwerping! Denken wij wel genoeg daaraan? Zijn wij gelukkig als wij ons rondom Hem vergaderen en ons harten naar Hem uitgaan?

De eerste die wordt genoemd, was Zijn moeder. Wat een smart voor het hart van Maria! Het tijdstip van de vervulling van het profetische woord van Simeon was aangebroken: *'(...) door uw eigen ziel zal een zwaard gaan'* (Luk. 2:35). Alleen de Heer kon deze smart begrijpen, en Hij kon hierin Zijn medelijden tonen. Als Hij onze smarten kent, wat moet er dan in Hem zijn omgegaan toen het om Zijn eigen moeder ging? Tijdens Zijn dienstwerk kon Hij Zich niet door haar laten beïnvloeden en moest Hij zeggen: *'Wat heb ik met u te doen, vrouw?'* (Joh. 2:4). Maar nu kon Hij haar Zijn genegenheid tonen. Het is merkwaardig dat wij in het evangelie dat de godheid van Christus naar voren brengt, ook Zijn gevoelens zien toen Hij leed aan het kruis. Te midden van onmetelijk lijden dacht Hij aan Zijn moeder! Wat een volmaakt Voorbeeld! Laat ieder die nog een moeder heeft om lief te hebben, niet vergeten wat er in het hart van de Heer was voor Zijn moeder in dat laatste ogenblik.

'Toen nu Jezus Zijn moeder zag'. Zij was het allerliefste dat Hij op de wereld had en Hij begreep haar pijn. Hij wilde haar niet alleen achterlaten in de wereld. Aan wie kon Hij haar toevertrouwen? Wie kon er beter voor haar zorgen dan de discipel die Hij liefhad? Deze gemeenschappelijke zaak zou Maria en Johannes aan elkaar verbinden: Zijn Persoon. Aan iemand die van Christus' liefde geniet en die geworteld en gegrond is in de liefde, kan Hij het kostbaarste toevertrouwen dat Hij op aarde heeft. Is dat nu niet de gemeente? Om de heiligen te dienen, om de gemeente te dienen, moet men de liefde kennen van Hem Die de gemeente heeft liefgehad en Zichzelf voor haar heeft overgegeven (Ef. 5:25). Naarmate wij van die liefde genieten, zal Hij ons het voorrecht geven anderen te dienen, dus ons met de gemeente bezig te houden, die Hij voedt en koestert.

3.

In Johannes 20:4 zien wij de discipel, die Jezus liefhad, harder naar het graf lopen dan Petrus. Niets kon hem tegenhouden om zich naar het graf te begeven, waar de Heer had gelegen. In vers 5 zien wij de eerbied die hem weerhield het graf binnen

te gaan, maar later volgde hij het voorbeeld van Petrus. 'En hij zag en geloofde' (vs. 8).

4.

Johannes 21 geeft ons een vierde les. Zeven discipelen waren gaan vissen. In beeld zien wij hier een dienst die men verricht zonder leiding van de Meester, volgens de gedachten van het natuurlijke hart. Zo'n dienst is vruchteloos. De Heer wil ons dan de dwaasheid van onze eigen inspanningen laten voelen. *'Kinderen, hebt u soms iets te eten?'* De Heer wist dat zij niets hadden gevangen, maar de vraag diende om hen (en ook ons) tot zelfoordeel te brengen. *'Zij antwoordden Hem: Nee'* (vs. 5). Toen de les was geleerd, openbaarde de Heer Zijn macht. En met wat een liefde deed Hij dit: *'Hij nu zei tot hen: Werp het net uit aan de rechterkant van het schip en u zult vinden. Zij dan wierpen het uit en konden het niet meer trekken vanwege de menigte van de vissen'* (vs. 6).

Wie was Hij? Niemand van de discipelen wist het, vóórdat Hij zo handelde (vs. 4). Zou Petrus niet de eerste moeten zijn, die Hem herkende? Hij had Hem toch ook gezien aan de oever van het meer Gennesaret (Luk. 5:1-11). Maar om de Heer te herkennen kan men geen beroep doen op geestkracht of herinnering. *Gemeenschap* met Hem is daartoe nodig: *'Die discipel dan die Jezus liefhad, zei tot Petrus: Het is de Heer!'* (vs. 7). Johannes had zo genoten van Zijn liefde dat hij onmiddellijk kon zeggen, toen hij de openbaring van Zijn liefdemacht zag: *'Alleen Hij kan zo handelen'*. De kennis van Zijn Persoon en het genot van Zijn liefde brengen ons ertoe Zijn macht en barmhartigheid te zien in onze omstandigheden. Wij zullen dankbaar en vol aanbidding zeggen: *'Ik ken Hem, alleen Hij kan zo handelen'*. In Zijn daden ontdekken wij Hemzelf.

5.

Het slot van Johannes 21 bevat een vijfde les. Petrus was hersteld. De Heer had hem ertoe gebracht om te veroordelen wat tot zijn pijnlijke val had geleid. Hij kon nu tegen hem zeggen: *'Volg Mij'* (vs. 19). Maar Petrus keerde zich om en zag Johannes volgen (vs. 20). Voor Johannes was het niet nodig de opdracht te krijgen om de Heer te volgen. Hij volgde Hem vanzelf. Als wij vertrouwen op ónze liefde voor de Heer, dan kan ons hetzelfde overkomen als Petrus. Maar als wij genieten van de liefde van de Heer voor ons, dan worden wij voor vallen bewaard. Johannes hoefde niet vermaand te worden om de Heer te volgen. Jezus had zo'n aantrekkingskracht voor hem, dat hij geen bevel of aanmoediging nodig had. De liefde van de Heer trok zijn hart aan. Zo zullen wij Hem kunnen volgen zonder aansporing of inspanning.

Maar hoe kunnen wij waarmaken wat de discipel deed, die Jezus liefhad? Wij weten dat wij zwak zijn; en wij roepen tot Hem Die machtig is om te helpen. Maar doen wij dat wel in geloof? Roepen wij misschien zonder ernaar te verlangen om van Zijn liefde te genieten? Wensen wij praktisch te tonen wat wij in deze bladzijden hebben onderzocht? Ons roepen is zo vaak zonder de zekerheid dat er iets zal veranderen in ons leven. Waarom? Natuurlijk zijn wij zwak. Maar wij richten ons tot Hem, *'Die in staat is zeer overvloedig te doen boven alles wat wij bidden of denken, naar de kracht die in ons werkt'* (Ef. 3:20).

Het gaat niet alleen om het uiterlijke resultaat dat Hij voor ons kan bewerken – en dat Hij zo vaak bewerkt – maar zeker ook om een *innerlijk* werk. Het is de kracht die *in ons* werkt. Hij wil overvloedig in ons hart werken, boven alles wat wij bidden of denken. Laten wij hiertoe op Hem vertrouwen. Dat heeft tot gevolg dat wij veel meer zullen genieten van Zijn onpeilbare en onmetelijke liefde! Als wij gevoed worden met Zijn liefde en daarmee vervuld zijn, zullen de gevolgen te zien zijn. Niet alleen in ons persoonlijke leven, maar ook samen 'met alle heiligen'. De naam van de Heer zal door allen die Hem toebehoren, en in de gemeente verheerlijkt worden: *'Hem zij de heerlijkheid in de gemeente en in Christus Jezus, tot in alle geslachten van alle eeuwigheid! Amen'* (Ef. 3:21).

Bron: Le Messenger Evangélique 1947-281; Titel: Le disciple que Jésus aimait

